

Bryssel, 29. marraskuuta 2024
(OR. en)

16128/24

ESPACE 108	TELECOM 357
RECH 516	MI 976
COMPET 1154	ENER 574
IND 534	EMPL 589
EU-GNSS 26	CSC 686
TRANS 511	CSCGNSS 13
AVIATION 161	CSDP/PSDC 835
MAR 209	CFSP/PESC 1686

ILMOITUS

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Päivämäärä: 29. marraskuuta 2024

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 15017/24 + COR 1

Asia: Euroopan unionin avaruusohjelman väliarviointi
– Neuvoston päätelmät (hyväksytty 29.11.2024)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 4063. istunnossaan 29. marraskuuta 2024 hyväksymät neuvoston päätelmät *Euroopan unionin avaruusohjelman väliarvioinnista*.

**NEUVOSTON PÄÄTELMÄT EUROOPAN UNIONIN AVARUUSOHJELMAN
VÄLIARVIOINNISTA**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

PALAUTTAA MIELEEN SEURAAVAA:

- A. Asetus (EU) 2021/696 EU:n avaruusohjelman perustamisesta, jossa kaikki EU:n avaruustoimet yhdistetään yhteen kattavaan sääntelykehykseen.
- B. Neuvoston päätelmät aiheesta ”Copernicus vuoteen 2035 mennessä”¹.
- C. Päätelmät avaruusliikenteen hallintaa koskevasta EU:n toimintamallista².
- D. Turvallisuutta ja puolustusta tukevasta EU:n avaruusstrategiasta 14. marraskuuta 2023 annetut neuvoston päätelmät³.
- E. Euroopan kilpailukyvyn vahvistamisesta avaruusalan avulla 23. toukokuuta 2024 annetut neuvoston päätelmät⁴.
- F. Kesäkuussa 2024 annettujen Eurooppa-neuvoston päätelmien liitteenä oleva strateginen ohjelma 2024–2029⁵.

¹ Asiak. 10070/22.

² Asiak. 10071/22.

³ Asiak. 14512/23.

⁴ Asiak. 10142/24.

⁵ Asiak. EUCO 15/24.

JOHDANTO

1. Panee TYYTYVÄISENÄ MERKILLE Euroopan komission kertomuksen unionin avaruushjelman toteuttamisesta ja Euroopan unionin avaruushjelmaviraston (EUSPA) toiminnasta (väliarviointi), sellaisena kuin siitä säädetään asetuksen (EU) 2021/696 102 artiklan 1 kohdassa.
2. PANEE MERKILLE ohjelman toteuttamisessa sen alkamisesta vuonna 2021 lähtien tapahtuneen edistymisen, erityisesti EU:n eri avaruustoimien kokoamisessa yhteen yhteisen sääntelykehysten piiriin, mikä lisää merkittävästi EU:n avaruuteen liittyvien aloitteiden johdonmukaisuutta, tehokkuutta ja strategista vaikutusta.
3. ON TYYTYVÄINEN ohjelman lippulaivahankkeiden eli Copernicuksen, Galileon ja EGNOS-järjestelmän onnistuneeseen toteuttamiseen, sillä ne ovat täyttäneet keskeiset tulosindikaattorinsa ja tarjonneet johdonmukaisesti eri alojen kannalta olennaisia huipputason palveluja kaikkialla EU:ssa.
4. PANEE MERKILLE oikea-aikaisen edistymisen valtiollisen satelliittiviestinnän (GOVSATCOM) ja avaruustilannetietoisuuden (SSA) kaltaisissa uusissa aloitteissa, joilla edistetään EU:n strategista riippumattomuutta avoimessa taloudessa ja sen häiriönsietokykyä yhä ruuhkaisemmassa ja kiistanalaisemmassa avaruusympäristössä.
5. PANEE MERKILLE, että GOVSATCOMin toiminnan ja SSA-komponentin avaruussäätä (SWE) ja maapallon lähelle tulevia esineitä (NEO) koskevien osakomponenttien operatiivinen vaihe alkoi vasta asetuksella 30. kesäkuuta 2024 päättyväksi vahvistetun arviointijakson loppupuolella, minkä vuoksi näiden komponenttien perusteellisen arvioinnin ja etenkin kustannus-hyötyanalyysin toteuttaminen on haasteellista.
6. TOTEAA, että maailmanlaajuisesti haastavasta tilanteesta sekä geopoliittisista jännitteistä, toimitusketjun häiriöistä ja koronapandemian vaikutuksista huolimatta ohjelma on jatkanut yleistä menestyksestä kehitysuraansa, ja siihen on ryhdytty integroimaan uusia komponentteja asianmukaisella tavalla.

7. PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE kaikkien osallistuvien yhteisöjen, muun muassa Euroopan komission, EUSPAn, Euroopan avaruusjärjestön (ESA), muiden tehtäviä saaneiden yhteisöjen sekä EU:n jäsenvaltioiden pyrkimykset varmistaa ohjelman tasainen edistyminen, ja korostaa, että ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi on tärkeää tehdä tiiviistä yhteistyötä.
8. PANEE tyytyväisenä MERKILLE, että ohjelma on edistänyt EU:n strategisia prioriteetteja ja erityisesti tukenut vihreän ja digitaalisen siirtymän tavoitteita sekä EU:n strategista riippumattomuutta ja häiriönsietokykyä tehostamalla ja sisällyttämällä Copernicuksen, Galileon ja EGNOS-järjestelmän dataa muun muassa ilmastoa, luonnon monimuotoisuutta ja valtamerten seurantaan, liikennettä tai maataloutta koskeviin EU:n politiikkoihin, ja että GOVSATCOMin valmistelutoimet on aloitettu onnistuneesti.
9. TOTEAA, että nämä välitavoitteet ovat osoitus siitä, että ohjelma on yhä kehittyneempi ja että sillä on keskeinen merkitys, kun edistetään unionin asemaa avaruusalan maailmanlaajuisena toimijana ja varmistetaan, että EU pysyy avaruusalan innovoinnin ja valmiuksien eturintamassa.

STRATEGISET TAVOITTEET JA SOSIOEKONOMISET HYÖDYT

10. Panee TYYTYVÄISENÄ MERKILLE, että ohjelma parantaa EU:n häiriönsietokykyä ja strategista riippumattomuutta avoimessa taloudessa ja siten osaltaan vähentää riippuvuutta Euroopan ulkopuolisista avaruusjärjestelmistä samalla kun varmistetaan, että EU säilyttää omavaraisuutensa satelliittinavigoinnin, paikannuksen ja ajanmäärittämisen sekä maapallon havainnoinnin kaltaisilla kriittisillä aloilla ja pitää yllä riippumatonta toimintakykyään maailmanlaajuisesti, ja että avaruustilannetietoisuuteen (SSA) ja avaruusesineiden valvontaan ja seurantaan (SST) liittyvät valmiudet ovat kasvaneet, etenkin kun avaruusympäristö on yhä kiistellympi ja kilpaillumpi.
11. KOROSTAA joidenkin avaruuskomponenttien kaksikäyttömahdollisuuksia ja TOTEAA, että tarvittaessa ja kunnioittaen samalla jäsenvaltioiden toimivaltaa ja ohjelman luonnetta siviilialan ohjelmana on suotavaa ottaa huomioon valtiolliset tarpeet ja vaatimukset.

12. PANEE MERKILLE, että ohjelman ansiosta yritykset, erityisesti pienet ja keskisuuret yritykset (pk-yritykset) sekä startup- ja scale-up-yritykset ovat saaneet tilaisuuden kehittää uusia markkinoita ja mahdollisuuksia; sen ansiosta on voitu myös edistää tutkimusta, innovointia ja teknologista kehitystä, luoda uusia liiketoimintamahdollisuuksia kaikkialla EU:ssa, vahvistaa EU:n avaruusteollisuutta ja saada uutta ammattitaitoista työvoimaa, mikä kaikki vauhdittaa unionin laajempaa talouskasvua.
13. TOTEAA, että toteutetun ohjelman sosioekonomiset hyödyt ovat oikeassa suhteessa ohjelman tuottamien palvelujen ja datan täysimääräiseen toteutumiseen ja laajamittaiseen käyttöön, ja KOROSTAA, että on tärkeää keskittyä ohjelman kaikkiin komponentteihin ja parantaa niiden hyväksyntää käyttäjäkunnan keskuudessa toteuttamalla strategista lähestymistapaa ja aloitteita sekä avaruusalailla että muilla aloilla.

OHJELMAN TOTEUTTAMINEN

14. PANEE MERKILLE Copernicus-komponentin myönteisen kehityksen ja sen, että komponentti on ylittänyt tulostavoitteensa, mukaan lukien datan ja palvelujen luotettavuutta ja jatkuvuutta koskevat tavoitteet, huolimatta Sentinel-1 B-satelliitista puuttuvien tietojen aiheuttamista takaiskuista. TOTEAA, että Copernicus-datan ja -palvelujen käyttäjien määrä kasvaa edelleen, mikä on osoitus tarjottujen tietojen yhä kasvavasta merkityksestä ja hyödyllisyydestä pyrittäessä täyttämään käyttäjien tarpeet ja tukemaan EU:n toimintapolitiikkoja, erityisesti EU:n vihreän kehityksen ohjelmaa.
15. PANEE MERKILLE, että ohjelman nykyinen hinnoittelupolitiikka, erityisesti Copernicus-ohjelman maksuton, kattava ja avoimen datan politiikka, on osoittautunut tehokkaaksi keinoksi tukea innovointia ja laajaa käyttöä monilla eri aloilla, mutta PANEE kuitenkin MERKILLE nykyisen datan jakamis- ja lisensointimallin rajoitukset, kun hankitaan dataa kaupallisista lähteistä.
16. PANEE MERKILLE arvion sellaisen mahdollisen uuden valtiotason käyttäjille tarkoitetun EU:n maanhavainnointipalvelun kehittämisestä, joka täydentäisi nykyisiä ja suunniteltuja valmiuksia ja vastaisi tunnistettuihin tarpeisiin, muun muassa tarvittaessa lisätuen antaminen turvallisuutta ja puolustusta varten.

17. ON TYYTYVÄINEN Galileon yleiseen suorituskykyyn ja ilmoitukseen uusista palveluista, kuten Galileon tarkkuutta merkittävästi parantavasta huipputarkasta palvelusta (HAS), ja ON TYYTYVÄINEN siihen, että julkisesti säännellyn palvelun (PRS) ja avoimeen palveluun sisältyvän navigointiviestien todentamisen (OSNMA) alustava lähetystoiminta on aloitettu ennen odotettavissa olevaa palveluilmoitusta, jotta voidaan tarjota kriittisiä hyötyjä sekä julkiselle että yksityiselle sektorille, muun muassa liikenteen, maatalouden, hätätilanteiden hallinnan, yleisen turvallisuuden ja puolustuksen alalla. PANEE HUOLESTUNEENA MERKILLE lisääntyneet huijaus- ja häirintätapaukset.
18. PITÄÄ VALITETTAVANA, että Galileon avoimen palvelun täysi toimintavalmius (FOC) ja julkisesti säännellyn palvelun alustava toimintavalmius (IOC) eivät ole vielä toteutuneet osittain laukaisupalveluihin liittyvien kysymysten vuoksi, KOROSTAA, että tällaiset kysymykset saattavat vaarantaa Galileo-palvelujen jatkuvuuden ja laadun, ja KEHOTTAAN parantamaan jatkuvasti ohjelman laadun ja turvallisuuden hallintaa; KEHOTTAAN sen vuoksi komissiota priorisoimaan satelliittien käyttöönoton, vastaamaan haasteisiin ja varmistamaan Galileo-palvelun toiminnan ylläpidon pitkällä aikavälillä.
19. TOTEAA, että vaikka EGNOS on parantanut merkittävästi satelliittinavigoinnin tarkkuutta ja luotettavuutta Euroopassa, sen kattavuudessa on edelleen puutteita, KEHOTTAAN komissiota korjaamaan nämä kattavuuden puutteet ja varmistamaan jatkuvan ja turvallisen toiminnan EGNOS V3 -järjestelmän käyttöönoton aikana sekä mukauttamaan EGNOS-järjestelmää muiden suurten käyttäjien vaatimuksiin.
20. ON TYYTYVÄINEN SSA-komponenttiin kuuluvien avaruusesineiden valvontaa ja seurantaa (SST) koskevien palvelujen menestykseen ja erityisesti siihen, että yhä useammat jäsenvaltiot osallistuvat niihin ja että rekisteröityjen organisaatioiden ja satelliittien määrä entisestään kasvanut; tämä osoittaa, että ohjelma on onnistunut parantamaan avaruustilannetietoisuutta EU:ssa ja edistämään nykyisten avaruusesineiden valvonta- ja -seurantajärjestelmien maailmanlaajuisista koordinoitua ja kehittämistä eri puolilla maailmaa.

21. KOROSTAA, että EU:n avaruusesineiden valvonnan ja seurannan (SST) infrastruktuuria on uudenaikaistettava ja vahvistettava, jotta voidaan parantaa sen kykyä valvoa ja seurata avaruusesineitä ja -romua, ja KEHOTTA A sen vuoksi komissiota ja jäsenvaltioita tehostamaan edelleen SST-valmiuksia sen varmistamiseksi, että avaruustilannetietoisuutta varten on olemassa luotettava ja häiriönsietokykyinen järjestelmä.
22. KOROSTAA EU:n avaruusasetuksen 60 artiklan mukaisten avaruussäätapahtumia (SWE) koskevien palveluvaatimusten jatkuvan analyysin merkitystä. Lisäksi TOTEAA, että Euroopan avaruusjärjestö (ESA) on tehokkaasti toteuttanut tällä sekä maapallon lähelle tulevien esineiden alalla saamansa tehtävät.
23. PANEE MERKILLE, että GOVSATCOM-aloitteen mukaisten palvelujen tuottamista valmistelevien toimien toteuttaminen ja keskittymän infrastruktuurin hankintaprosessi ovat meneillään ja että alkuviiivästyksiä saatu kurottua umpeen, mikä osoittaa, että ohjelmalla voi olla valmiudet tarjota kriittisiä turvallisia viestintäpalveluja, joilla on keskeisen tärkeä merkitys unionin ja sen jäsenvaltioiden tehtäville ja operaatioille ja etenkin tehtäville, jotka ovat turvallisuuden kannalta kriittisiä.
24. KOROSTAA, että GOVSATCOM-komponentti täydentää unionin turvallisten yhteyksien ohjelmaa (IRIS²), jolla varmistetaan kattava, kustannuksia säästävä ja tehokas mukautuminen EU:n turvallisen viestinnän tarpeisiin, maailmanlaajuinen kattavuus mukaan luettuna.

EUSPA

25. ON TYYTYVÄINEN Euroopan GNSS-viraston (GSA) kehittymiseen Euroopan unionin avaruusohjelmavirastoksi (EUSPA), sillä se edistää merkittävästi ohjelman sekä ohjelman ja sen komponenttien operatiivisen järjestelmän hallintoa ja johtamista. TOTEAA samalla, että EUSPA on osoittanut voivansa ketterästi hoitaa uusia tehtäviä ja mukautua uusiin vastuualueisiin ja haasteisiin.

26. ON TYYTYVÄINEN siihen, miten EUSPA on yleisesti ottaen suoriutunut tärkeimpien tehtäviensä ja sille EU:n avaruusohjelman nojalla annettujen tehtävien hoitamisesta, ja siihen, että viraston toimet ovat ratkaisevasti edistäneet palvelujen tehokasta toimittamista ja avaruusresurssien turvallista hallintaa sekä innovointia ja markkinoille saattamista EU:n avaruusosalalla; PITÄÄ MYÖNTEISENÄ sitä, että turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntälautakunnan riippumattomuus ja itsenäisyys on varmistettu.
27. KOROSTAA EUSPAn roolia EU:n avaruusohjelman avaruusturvallisuuden valvontarakenteena, ON TYYTYVÄINEN komission toimintasuunnitelmaan, jolla lievennetään Galileon turvallisuuden valvontajärjestelmän nykyisiä rajoituksia ja KOROSTAA tarvetta vahvistaa EU:n satelliittijärjestelmien operatiivista turvallisuutta, mukaan lukien EUSPAn keskeistä roolia tässä suhteessa.

SAADUT KOKEMUKSET JA TULEVAISUUDENNÄKYMÄT

28. KOROSTAA, että avaruusohjelman turvallisuuteen ja häiriönsietokykyyn kohdistuviin kasvaviin uhkiin on yhä suurempien kyberturvallisuusriskien, radiotaajuisten häiriöiden, auringon aktiivisuuden ja yhteentörmäysriskien lisääntymisen vuoksi puututtava kiireellisesti; ja KOROSTAA, että avaruustoiminnan pitkän aikavälin kestävyys varmistamiseksi tarvitaan määrätietoisia toimia.
29. TOTEAA, että on tarpeen vähentää EU:n avaruusohjelman riippuvuutta kolmansista maista, mikä on erityisen tärkeää kriittisillä aloilla, kuten raaka-aineiden, komponenttien ja palvelujen saatavuudessa, ja ON TYYTYVÄINEN kriittisten teknologioiden seurantakeskuksen ja kriittisiä avaruusteknologioita käsittelevän yhteisen työryhmän toimiin.
30. TOTEAA, että unionin riippumatonta, turvallista ja kustannustehokasta avaruuteen pääsyä on vahvistettava, PANEE MERKILLE komission toimenpiteet, joilla turvataan vaihtoehtoiset laukaisuratkaisut kolmansien maiden palveluntarjoajien kanssa asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, ja KOROSTAA, että unionin keskeiset turvallisuusedut huomioon ottaen on kiireesti tuettava avaruuteen pääsyyn tarvittavien riippumattomien eurooppalaisten laukaisuvalmiuksien mukauttamista, kehittämistä ja käyttöönottoa ja varmistettava tuen jatkuvuus.

31. PALAUTTAA MIELEEN, että EU:n avaruusohjelman tulevassa ohjelmasuunnittelussa on varmistettava nykyisten operatiivisten komponenttien, erityisesti Copernicuksen, Galileon ja EGNOS-järjestelmän, parempi jatkuvuus ja kehittäminen edelleen.
32. KEHOTTAÄ keventämään kaikkien EU:n avaruusohjelmaan osallistuvien toimijoiden hankintaprosesseja ja sisällyttämään ohjelmaan uudet avaruusalan toimijat ja kehittyvän avaruusekosysteemin (muun muassa startup-yritykset, uudet tulokkaat ja pk-yritykset) ja KOROSTAA sellaisten avointen ja läpinäkyvien julkisten hankintamenettelyjen merkitystä, jotka tukevat monipuolisen ja innovatiivisen eurooppalaisen avaruusteollisuuden kehittämistä, kun otetaan huomioon, että tavoitteena on edistää unionin strategista riippumattomuutta avoimessa taloudessa erityisesti kaikissa keskeisissä teknologioissa ja arvoketjuissa käytettävän teknologian osalta.
33. PYYTÄÄ komissiota hyödyntämään sellaisia nykyisiä esteitä koskevaa arviointia⁶, jotka estävät avaruuspohjaisten datan ja palvelujen paremman käyttöönoton markkinoilla kaikilla talouden aloilla, koska tällaisten esteiden poistaminen on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan maksimoida EU:n avaruusohjelman sosioekonomiset hyödyt ja varmistaa, että sen potentiaalia hyödynnetään täysimääräisesti kaikkialla unionissa, ja KEHOTTAÄ komissiota yhdessä ohjelman toteuttamiseen osallistuvien yhteisöjen, myös EUSPAN, sekä jäsenvaltioiden kanssa vastaamaan näihin haasteisiin noudattamalla ennakoivaa strategista lähestymistapaa, jossa korostetaan yhteistyötä, innovointia ja mukautuvuutta, mikä on mahdollista laatimalla ja hyväksymällä tarkoituksenmukainen avaruusdatastrategia.
34. PYYTÄÄ komissiota edistämään unionin vahvaa avaruustaloutta parantamalla kilpailukykyä, innovointia, yrittäjyyttä, osaamista ja valmiuksien kehittämistä kaikissa jäsenvaltioissa ja kaikilla unionin alueilla, erityisesti pk-yritysten ja startup-yritysten osalta.
35. TOTEAA kuitenkin, että asetuksessa säädetyt keskeiset indikaattorit olisi määriteltävä paremmin erityisesti kilpailukyvyn, pk-yritysten roolin ja ohjelmasuunnittelun tiettyjen osatekijöiden osalta, ja TOTEAA sen vuoksi, että uusi käsitekehys olisi tärkeä väline EU:n avaruusohjelman hyötyjen arvioimista varten.

⁶ Asiak. 12013/24.

36. TOTEAA, että jatkuvat käyttäjälähtöiset investoinnit kilpailukykyiseen innovointiin ja infrastruktuuriin ovat olennaisen tärkeitä, jotta voidaan säilyttää johtoasema avaruusteknologioiden alalla ja edistää synergioita sellaisten ohjelmien ja aloitteiden kanssa, joilla tuetaan uusia avaruussovelluksia tekoälyn, kvanttitekniikan, autonomisten järjestelmien ja kyberturvallisuuden kaltaisten teknologioiden avulla.
37. SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI EU:n avaruusohjelman hyödyntämiseen, jotta unionia voidaan pitää luotettavana kumppanina avaruusdiplomatiassa. Ohjelman saavutukset toimivat pääasiassa Copernicuksen, Galileon, EGNOS-komponenttien ja SST-osakomponentin kautta maailmanlaajuisina vertailuarvoina, ja ne ovat ratkaisevan tärkeitä, kun kehitetään ja vahvistetaan kumppanuuksia kolmansien maiden kanssa, sillä nämä kumppanuudet ovat olennaisen tärkeitä EU:n maailmanlaajuisen vaikutusvallan lisäämiseksi ja kansainvälisen avaruusyhteistyön edistämiseksi.
-